

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

ärinimi: Baltic Agro Machinery AS

registrikood: 10702447

postiaadress: Harju maakond, Rae vald, Lehmja küla, Rukki tee 8

postisihthnumber: 75306

telefon: +372 6059100

faks: +372 6959101

e-posti aadress: info@ba-machinery.ee

veebilehe aadress: www.balticagromachinery.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	6
Bilanss	6
Kasumiaruanne	7
Rahavoogude aruanne	8
Omakapitali muutuste aruanne	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	10
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 3 Varud	14
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	15
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	16
Lisa 6 Immateriaalsed põhivarad	17
Lisa 7 Kasutusrent	17
Lisa 8 Laenukohustised	18
Lisa 9 Võlad ja ettemaksed	19
Lisa 10 Eraldised	19
Lisa 11 Aktsiakapital	20
Lisa 12 Müügitulu	21
Lisa 13 Muud äritulud	21
Lisa 14 Kaubad, toore, materjal ja teenused	22
Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud	22
Lisa 16 Tööjõukulud	22
Lisa 17 Muud ärikulud	23
Lisa 18 Muud finantstulud ja -kulud	23
Lisa 19 Seotud osapooled	23
Aruande allkirjad	25
Vandeauditori aruanne	26

Tegevusaruanne

Baltic Agro Machinery AS-i põhitegevusala on traktorite, kombainide, haagiste, põlluharimismasinade, ehitusmasinate, metsamasinade müük ja sellega seondud järeelteenindus.

Baltic Agro Machinery AS-i ainuomanik on Taani Danish Agro gruppi kuuluv DAVA AGRAVIS MACHINERY HOLDING A/S.

Ettevõtte strateegia

Aasta 2023 oli kolmas aasta, kus ettevõtte kuulus Danish Agro gruppi. See oli ka aasta, mil ettevõtte jätkas uue strateegia ellu viimist, mis põhineb masina divisjoni kuuel põhilisel strateegia elemendil: klient, meie lubadused, töötajad, hooldus ja varuosad, tarnijad ja koostöö.

Organisatsiooni kultuur ja väärtuskäitumised

2023 aasta avaldati Danish Agro grupi ettevõtete ühised väärtused ja väärtuspakkumised. Baltic Agro Machinery AS ja Baltic Agro AS olid eelnevalt koos defineerinud ühised väärtuskäitumised, mis koos grupi ühiste väärtuste ja väärtuspakkumistega on loonud tervikliku kultuurilise raamistiku ettevõtteks. Selleks et nii väärtuste kui ka väärtuskäitumised oleksid ettevõtte igapäevase toimimise põhimõteteks, on 2023 aastal jätkuvalt toimunu väärtuste teemaline kommunikatsioon töötajatele.

Aastast 2019 on Baltic Agro Machinery olnud peresõbraliku tööandja märgise (PTM) programmis osaleja ja ettevõtet on tunnustatud peresõbraliku tööandja algmärgisega. Pere- ja töötajasõbralik juhtimine on osa ettevõtte organisatsioonikultuurist, sest usutakse et tasakaalus töö- ja pereelu motiveerib saavutama suuremaid eesmärke. Baltic Agro Machinery AS-le on väljastatud pere- ja töötajasõbraliku tööandja programmi raames märgis tasemel HÖBE.

Aastal 2023 aastal jätkus 2022 aasta personali rahulolu-uuringu tulemuste tegevuskavade elluviimine. 2023 aasta lõpul tehti ka uus rahulolu ja kaasatuse uuring kõigile töötajatele. Enamus ettevõtte võtmenäitajatest on aastaga paremuse poole liikunud ja töö jätkub selle nimel ka 2024 aastal.

Tegevusjuhend „Danish Agro Code of Conduct“

Tegevusjuhend „Code of Conduct“ (käitumiskodeks) on kõigi Danish Agro ettevõtete toimingute aluseks. Käitumiskodeks kehtestab standardid erinevates valdkondades, mida töötajad peavad järgima, et säilitada ja arendada ettevõtte mainet kõrge aususe ja usaldusväärsuse tasemega ettevõtteks. Käitumiskodeks kehtestab selged standardid selle kohta, milline on ettevõtte töötajate ja teiste ettevõtte nimel tegutsevate inimeste vastuvõetav käitumine. Käitumiskodeksi põhimõtted aitavad ettevõtte töötajatel ära tunda põhiprobleeme oma tegevustes vastutustundlikkuse tagamisel. Kodeks eeldab vastutustundlikku tegutsemist ka kõigilt äripartneritelt ja teistelt osapooltelt. Käitumiskodeksi põhimõtted on pühendunud inimõiguste austamisele, diskrimineerimise ennetamisele, keskkonnaaspektidele, ausale konkurentsile ja ettevõttesisesele teabe reeglitele.

Töökeskkond ja ohutus

Ettevõtte jaoks on oluline tagada töötajatele ohutud töötingimused, ohutute ja tänapäevaste töövahendite kasutamine, uute töötajate tööohutusala instrueerimine ja pikaajalistele töötajatele ohutusjuhendite regulaarne meelde tuletamine, praktilised õppused/harjutused. Otsest ohtu töötajate tervisele meie tegevuses ei ole, kuid samas on tööõnnetuste oht siiski alati olema ja ennetustööga tuleb pidevalt tegeleda. Aastal 2023 toimus 2 kergemat tööõnnetust. Toimus üks töökeskkonnanõukogu koosolek, kus arutati töökeskkonna ja ohutusega seotud teemasid.

Tagamaks töökeskkonna korrashoiu, tõstmaks töö efektiivsust ja ohutust, jätkati 2023 aastal ettevõtte järeelteeninduses 5S meetodi rakendamist ja vastavalt töötubade tulemusele tehti keskustes ümberkorraldusi.

Töötajate koolitamine

Personali koolitatakse ja arendatakse Baltic Agro Machinery AS'is süsteemselt ja pidevalt. Töötajate arengu- ja koolitusvajadused selgitatakse välja iga-aastastel dialoogi vestlustel, misjärel koostatakse koolitusplaanid. Ettevõtte pakkus 2023 aastal töötajatele erinevaid müügi- ja juhtimiskoolitusi ning alaspetsiifilisi tehnika süvatundmise koolitusi tarnijate juures. Lisaks pakuti hulgaliselt toote- jms siseseid koolitusi.

2023. aasta koolituskulud jäid 2022 aasta tasemele. 2023 aastal toimus erinevaid toodetega seotud tehnilisi koolitusi hooldus- ja müügimeeskonnale nii kodu- kui ka välismaal. Äriliselt laiemat mõju avaldavatest koolitustest märgib esile toomist tipp- ja keskastme juhtide koolitus ja müügimeeskonna müügioskuste tõstmise koolitused. Ettevõtteksena julgustame ja soodustame elukestvat õpet.

Motivatsiooni- ja tasusüsteem

Motivatsiooni süsteem Baltic Agro Machinerys rajaneb ettevõtte üldiste strateegiliste tegevussuundade elluviimise jälgimisel ning peab töötajate motiveerimise kaudu aitama kaasa ettevõtte eesmärkide saavutamisele. Tasusüsteemi eesmärk on toetada ettevõtte missiooni ja strateegiat. Tasustamisel pöörame tähelepanu tulemustele, pädevusele, koostööle ja võimele ennast arendada. Tasud koosnevad püsi- ja muutuvtasust. Lisaks on kasutusel ühekordsed tasud, mida makstakse erakorraliste tulemuste saavutamisel ning mitterahalisel hüved ja soodustused. Juhtkond vaatab tasud üle kord aastas. Pikaajalise motivatsiooni alustaladeks on meeskonnatöö, positiivne õhkkond ja paindlik töökeskkond.

Tähtsamad sündmused

Aastal 2023 jätkati ettevõttes projekte, millel on pikaajaline mõju ettevõtte arengule tulevikus. Terve aasta jooksul toimusid töötoad üleminekuks majandustarkvarale Dynamic 365, mis saab olema grupi masinadivisjoni standardlahendus aastal 2024.

Aastal 2023 alustati Tartu Kogre tee lisa hooldushalli ehitust, mille tulemusena luuakse 2024 aasta alguseks 4 lisamasina pind hooldus- ja remonditöödeks.

Baltic Agro Machinery AS-i müügitulu 2023 majandusaastal oli 50,9 miljonit eurot. Võrreldes eelneva majandusaastaga vähenes müügitulu 9%.

2023 aastal moodustas eksport kogumüügist 3,5% ja 2022 oli vastav näitaja 8,8%.

Olulisemad finantsnäitajad		2023	2022
Kulumieelse ärikasumi marginaal %	(Ärikasum+kulum)/müügitulu*100	3,50%	4,00%
Ärikasumi marginaal %	Ärikasum/müügitulu*100	3,24%	3,86%
Puhaskasumimarginaal %	Puhaskasum/müügitulu*100	2,42%	3,83%
Varade rentaablus (ROA) %	Puhaskasum/aasta keskmine varade väärtus	4,23%	10,75%
Omakapitali rentaablus (ROE) %	Puhaskasum (-kahjum) /keskm omakapital	9,42%	18,84%
Omakapitali suhe varadesse	Omakapital/varad*100	36,80%	59,04%
Puhaskahjum /-kasum aktsia kohta	Puhaskasum (-kahjum) /keskm emiteeritud aktsiate arv	2229	3882

Baltic Agro Machinery AS järgib Danish Agro grupi finantsriskide maandamise põhimõtteid. 2023 majandusaastal, ega ka 2023 aastaaruande kokkupanemise perioodil ei ilmnunud valuutakursside, intressimäärade ja börsikursside muutumisega seonduvaid riske.

Põllumajanduse sektoris säilis 2023 aastal keskmine nõudlus uute masinate järele ja investeringuid toetas 2022 aastal teenitud super majandustulemused põllumajandussektoris. Viljasaak 2023. aastal oli Eestis piirkonniti keskmine või kohati ka tugevalt alla keskmise. Saagikusele avaldasid mõju hiliskevadine külm, kuid eriti suvine põua periood, mis langes väga halvale vegetatsiooniperioodile. Juuli teisest nädalast alates aga oli Eestis väga vihmane ja ülimalt märg periood, mis oluliselt raskendas viljakoristust ning langetas saagikust.

Uute teraviljakombainide Eesti koguturg muutus 73-lt ühikult 68-le masinale, mis teeb kukkumiseks 7%. Baltic Agro Machinery AS müüs 2023 aastal 28 uut Claasi kombaini, millega säilitati turuliidri positsioon 41% turuosaga. Claasi kombainid on tänu oma ülikõrgele töökindlusele kõikides ilmastikutingimustes tõusnud turul kõrgelt hinnatuks ja seetõttu on Claas muutunud väga hea kombaini sünonüümiks kõikjal maailmas.

Uute traktorite turg langes 2023. aastal 446'lt ühikult 417'le ühikule. Klientide usk CLAAS traktoritesse on viimase 20 aastaga olnud pidevalt tõusuteel tänu uute mudelite suurepärasele tulemustele põldkatsetel, innovaatilistele tehnoloogilistele lahendustele, madalatele kasutuskuludele ning Baltic Agro Machinery AS heale tehnilisele järel toele. Eeltoodu ja hea traktorite hinna-kvaliteedi suhe aitab jätkuvalt parandada turuosa, mis paranes ka 2023 aastal eelneva aastaga võrreldes.

Ehitusmasinate turg on jätkuvalt mõjutatud ehitussektori üldisest kehvast käekäigust. Alates Euribori intressi järsust tõusust pidurdus Eestis ka ehitustegevuse aktiivsus ja langes märgatavalt klientide soov investeerida uude tehnikasse. Tänu väga heale renomeele turul säilitasid Kobelco roomikekskavaatorid 2023. aastal turul väärrika koha enimmüüdud ekskavaatorite hulgas ning saavutasid klientide seas veelgi parema tuntuse. Kõrge renomee taga on see, et Kobelco masinad on kõige kütusesäästlikumad ja täpsema hüdraulikaga masinad turul. Hästi läksid 2023 aastal kaubaks ka Kubota miniekskavaatorid, millede töökindlus ja mugavus on turul väga kõrgelt hinnatud.

Eestis müüdnud uute metsamasinate turg tõusis 2023. aastal hinnanguliselt 20% võrra. Kahjuks peab tõdema, et paljud Eestis müüdnud masinad eksporditi edasi Venemaale (need, mis ei kuulu sanktsioonide alla). Mõningast positiivset mõju nõudluse kasvule avaldas ka puiduhindade tõus. Ponsse metsamasinad olid endiselt ühed enimmüüdud meie turul ja tükimaht jäi sarnaseks eelnevale aastale. Kliendid peavad endiselt Ponsse masinad usaldusväärseimateks ja innovaatiliseimateks turul ja hindavad ülimalt kõrgelt masinatele pakutavat järelteenust. Baltic Agro Machinery on pidevalt teinud investeringuid masinad hooldavasse personali, töökodadesse ja muudesse kaasaegsetesse töövahenditesse ning tegelenud varuosade väga kõrge kättesaadavuse nimel. Kogu tervikpaketti kliendid hindavad kõrgelt ja on jätkuvalt lojaalsed Ponsse brändile.

2023 aastal varuosade müügi käive kasvas, sest koos jätkuva inflatsiooniga kasvasid endiselt ka varuosade sisseostuhinnad. Kõikides Baltic Agro Machinery neljas keskuses on avatud ka üleandmisteenus varuosade töövälisteks väljastamiseks. Kvaliteetse varuosade sortimendi tagamiseks toimub müügiandmete analüüs ja sellele vastavalt laoplaneerimine. Ettevõtte varuosade saadavust aitab kõrgel tasemel hoida väga hea logistiline lahendus Läti kesklaoga.

2023 aastal kasvas endiselt vajadus hooldusteenuse järele, mida mõjutab eelkõige hooldustehnikute nappus ja oskusteabe puudus meie klientide oma töökodades. See omakorda on kasvatanud klientide vajadus hooldusteenust täies mahus sisse osta ja lasta teha kõik vähegi keerulisemad hooldus- ning remonditööd Baltic Agro Machinery'l.

Personal

2023 aastal oli Baltic Agro Machinery AS töötajate keskmine arv 84 ning tööjõukulu koos maksudega moodustas kokku 4822 tuhat eurot. Töötajate keskmine arv kasvas aastaga 8 võrra.

Ettevõtte tegeles süsteemselt järelkasvu arendamise ja toetamisega ka 2023 aasta jooksul. Sealhulgas pakuti ettevõttes tööd paljudele praktikantidele, et nad saaksid aimu ettevõtte pakutava töö iseloomust. Praktika osas tehti tihedalt koostööd Eesti Maaülikooli, Tallinna Tehnikakõrgkooli, Tartu Kutsehariduskeskuse, Järvamaa Kutsehariduskeskuse ja Kehtna Kutsehariduskeskusega ning seda jätkatakse ka järgnevatel aastatel.

Kliendid

Aastat 2023 iseloomustab erakordselt pikk ja niiske viljakoristushooaeg. Kõrghooaeg venis 2023 aastal väga pikaks ja tänu ettevõtte hoolduskeskuste tõhusale tööle ning rohkem kui 20 hooldusbussi mobiilsele võimekusele suudeti kliente üle Eesti väga hästi teenindada. Klientide soov investeerida uude tehnikasse langes 2023 aastal, sest rahale tekkis taas hind ja kliendid hakkasid oma finantsvaradesse uut moodi suhtuma. Enam ei tehta uusi investeeringuid enne, kui selleks ei ole just väga pakilist vajadust. Finantsasutused jälgivad senisest terasemalt klientide tehtavaid investeeringuid ja teevad otsused veelgi kaalutlevamalt. Euriboriga seotud laenude intress liikus 2023 aastal uutesse kõrgustesse ja selle järsku langemist ei ole lähiajal ka oodata. Seega saavad investeeringuid lubada ainult hea finantstausta ja töötava äriplaaniga kliendid. Kliendi rahulolu ja ootuste täitumine on ettevõtte jaoks olnud alati prioriteet ja seetõttu on neile pakutud ettevõtte poolt välja valitud strateegiliste finantspartnerite teenuseid. Veendumaks, et kliendid on ettevõtte toodete ja teenuste kasutamisega rahul, jätkati 2023 aastal kliendi rahulolu mõõtmisega. Kliendirahulolu uuringud ning analüüsid on toimunud kvartaalselt ja neile pööratakse ettevõtte sisest regulaarselt tähelepanu.

Keskkond ja kvaliteet

Baltic Agro Machinery soovib vähendada otsest keskkonnamõju ja vastavat kahjulikku jalajälge ökosüsteemile. 2023 aastal pöörati tähelepanu energiasäästlikule tarbimisele (elektri- ja soojusenergia) ning jäätmekäitlusele (ohtlike jäätmete kontrollitud äravedu ja olmejäätmete sorteerimine). Klientidele pakuti 2023 aastal endisest rohkem loodust säästvaid hübriidmasinaid ja muid kaasaegseid keskkonnasäästlikke lahendusi. Baltic Agro Machinery AS tegutseb oma igapäevatoos vastutustundliku ettevõtluse põhimõttel ja ettevõtte omab Vastutustundliku Ettevõtluse hõbetaseme kvaliteedimärgist.

Aasta 2024 eesmärgid

Baltic Agro Machinery AS-i peamised eesmärgid aastaks 2024 on:

- Täita eelarvega võetud finantsilised eesmärgid
- Jätkata 2023-2025 strateegia elluviimist
- Edasi arendada ja süvendada ettevõtte kultuuri ja väärtusi vastavalt DA grupi suunistele
- Võtta kasutusele uus ERP programm Dynamic365
- Jätkata 2022 aastal valikusse toodud uute brändide klientideni viimist
- Suurendada sektoripõhist tootevalikut ja katta portfellis ära tooted, mis seni puudusid
- Viia klientideni uusi *Smart Farming* lahendusi
- Olla jätkuvalt professionaalne ja usaldusväärne partner oma klientidele ning pakkuda neile nii äriliste eesmärkide saavutamist toetavaid tehnilisi lahendusi, kui ka parimat klienditeenindust
- Säilitada/võita turuliidri positsioon vastavalt tootegruppidele
- Järelteeninduse töötajate jätkuv koolitamine nii sisekoolitustel kui ka koolitustel tarnijate juures
- Pakutavate kõikide teenuse kvaliteedi parandamine ja kliendi rahulolu suurendamine
- Pakkuda klientidele kiiret varuosade tarnet tagades A varuosade kõrge kättesaadavus
- Parandada juhtimise kvaliteeti kõikidel juhtimistasanditel
- Panustada tööandja brändingusse
- Jätkata peresõbraliku tööandja märgise programmi tegevuskava ellu rakendamist

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	546 760	494 424	
Nõuded ja ettemaksed	1 564 711	965 913	2
Varud	32 600 866	17 999 348	3
Kokku käibevarad	34 712 337	19 459 685	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	2 220 114	1 572 833	5
Immateriaalsed põhivarad	415 813	154 686	6
Kokku põhivarad	2 635 927	1 727 519	
Kokku varad	37 348 264	21 187 204	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	19 016 995	0	8
Võlad ja ettemaksed	4 251 872	8 467 068	9
Eraldised	251 129	148 749	10
Kokku lühiajalised kohustised	23 519 996	8 615 817	
Pikaajalised kohustised			
Eraldised	82 511	62 627	10
Kokku pikaajalised kohustised	82 511	62 627	
Kokku kohustised	23 602 507	8 678 444	
Omakapital			
Aktiivkapital nimiväärtuses	354 701	354 701	11
Ülekurss	1 597 791	1 597 791	
Kohustuslik reservkapital	35 470	35 470	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 520 798	8 366 552	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 236 997	2 154 246	
Kokku omakapital	13 745 757	12 508 760	
Kokku kohustised ja omakapital	37 348 264	21 187 204	

Kasumiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Müügitulu	50 903 117	56 192 850	12
Muud äritulud	108 299	23 498	13
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-41 560 898	-47 029 608	14
Mitmesugused tegevuskulud	-2 746 198	-2 517 835	15
Tööjõukulud	-4 821 933	-4 405 773	16
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-134 213	-82 730	5,6
Muud ärikulud	-98 283	-13 407	17
Ärikasum (kahjum)	1 649 891	2 166 995	
Muud finantstulud ja -kulud	-412 894	-12 749	18
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	1 236 997	2 154 246	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 236 997	2 154 246	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	1 649 891	2 166 995	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	134 213	82 730	5,6
Kasum (kahjum) põhivarade müügist	3 116	-6 006	5
Muud korrigeerimised	-9 541	-18 661	2
Kokku korrigeerimised	127 788	58 063	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-618 102	381 877	2
Varude muutus	-14 601 518	-2 193 836	3
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-4 244 323	1 363 262	9
Kokku rahavood äritegevusest	-17 686 264	1 776 361	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-992 582	-341 563	5,6
Laekunud materiaaalsete ja immateriaalsete põhivarade müügist	0	6 500	5
Laekunud intressid	39 126	59 407	18
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-953 456	-275 656	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	19 016 995	0	8
Saadud laenude tagasimaksed	0	-1 231 355	8
Makstud intressid	-324 939	-39 679	8,18
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	18 692 056	-1 271 034	
Kokku rahavood	52 336	229 671	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	494 424	264 753	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	52 336	229 671	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	546 760	494 424	

Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

					Kokku
	Aktiikapital nimiväärtuses	Ülekurss	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
31.12.2021	354 701	1 597 791	35 470	8 366 552	10 354 514
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	2 154 246	2 154 246
31.12.2022	354 701	1 597 791	35 470	10 520 798	12 508 760
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	1 236 997	1 236 997
31.12.2023	354 701	1 597 791	35 470	11 757 795	13 745 757

Lisainformatsioon lisas 11.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Baltic Agro Machinery AS 2023. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud lähtudes Eesti finantsaruandluse standardist. Eesti finantsaruandluse põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimikonna poolt väljaantud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud juhtudel, mida on kirjeldatud alljärgnevas arvestuspõhimõtetes.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke (v.a. arvelduskrediit).

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutadeks on loetud kõik teised valuutad peale euro (s.o ettevõtte arvestusvaluuta). Välisvaluutas toimunud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanka valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustised (rahas tasutavad nõuded ja laenud), hinnatakse bilansipäeval ümber arvestusvaluutasse bilansipäeval kehtivate Euroopa Keskpanka valuutakursside alusel. Ümberhindamise tulemusena tekkinud kursikasumid ja -kahjumid esitatakse aruandeperioodi kasumiaruandes.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid, v.a nõudeid teiste kontserni ettevõtjate ja sidusettevõtjate vastu, mis on kajastatud muude nõuete all. Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses (s.o nominaalväärtus miinus tagasimaksed ning vajadusel tehtavad allahindlused).

Nõuete allahindlust kajastatakse, kui esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et kõik nõuete summad ei laeku vastavalt nõuete esialgsetele lepingutingimustele. Asjaoludeks, mis viitavad võimalikule nõuete väärtuse langusele, on võlgniku pankrot või olulised finantsraskused ning maksetähtaegadest mittekinnipidamine. Individuaalselt oluliste nõuete väärtuse langust (st. vajadust allahindluseks) hinnatakse iga ostja kohta eraldi, lähtudes eeldatavasti tulevikus laekuvate summade nüüdisväärtusest. Selliste nõuete puhul, mis ei ole individuaalselt olulised ja mille suhtes ei ole otseselt teada, et nende väärtus oleks langenud, hinnatakse väärtuse langust kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summa on vahe nende nõuete bilansilise väärtuse ja tulevaste rahavoogude nüüdisväärtuse vahel, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Nõuete bilansilist väärtust vähendatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete summa võrra ning kahjum allahindlusest kajastatakse kasumiaruandes mitmesuguste tegevuskuludena. Kui nõue loetakse lootusetuks, kantakse nõue ja tema allahindlus bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumist kajastatakse ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu vähendamisenä.

Muud nõuded

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühiajalised nõuded) kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus tagasimaksed ning võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses, arvestades järgnevatel perioodidel nõudelt intressitulu, sisemise intressimäära meetodit kasutades.

Varud

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi, millest on maha arvatud hinnaalandid ja dotatsioonid.

Varude kuluks kandmisel kasutatakse varuosadel ja tarvikutel FIFO meetodit, masinate ja seadmete puhul seerianumbril põhinevat individuaalse hindamise meetodit.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Neto realiseerimisväärtus leitakse, arvates tavapärase äritegevuses kasutatavast hinnangulisest müügihinnast maha hinnangulised kulutused, mis on vajalikud toote müügi valmidusse viimiseks ja müügi sooritamiseks. Varude netorealiseerimismaksumuse ja soetusmaksumuse võrdlust tehakse vähemalt üks kord aastas, et teha kindlaks kas on tooteid, mille netorealiseerimismaksumus on langenud madalamale kui soetusmaksumus ning mida tuleks seetõttu alla hinnata.

Allahindluse vajadus tekib juhul kui:

- varude füüsilise inventuuri käigus on tuvastatud, et varud on riknenud, nende füüsiline seisund on halvenenud või nende realiseerimise tähtaeg on aegunud;
- sarnaste varuobjektide turuhind on langenud;
- teatud varuobjekte pole suudetud pikema aja vältel realiseerida ning on kahtlus kas nende realiseerimine on tõenäoline.

Varusid hinnatakse alla lähtuvalt varude vanusest ning eeldatavast väärtuse vähenemisest. Masinate ja seadmete puhul määratakse allahindlus individuaalselt tooteid analüüsides.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse ettevõtte enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 1 000 euro.

Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuluseid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsiooni arvutamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Erandiks on kaupluse sisustus, kus arvutatakse amortisatsiooni jääkväärtuselt ja rendimasinad, kus kasutatakse individuaalset graafikut vastavalt kasutuse intensiivsusele. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast. Olulise lõppväärtusega varaobjektide puhul amortiseeritakse kasuliku eluea jooksul kulusse ainult soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vahelist amortiseeritavat osa. Juhul, kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Juhul kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena ning määratakse ka vastavalt nende kasulikule elueale eraldi amortisatsiooninormid.

Amortisatsioonimäärade vahemikud on materiaalse põhivara gruppidele järgmised:

- Ehitised ja rajatised 3-15%
- Kaupluse sisustus 10%
- Andmetöötlusseadmed, muud masinad ja seadmed 20%-33%
- Rendimasinad 16-30%

Piiramata kasutuseaga objekte nagu maa ei amortiseerita.

Amortisatsiooni arvutamist alustatakse hetkest, mil vara on kasutatav vastavalt juhtkonna poolt plaanitud eesmärgil ning lõpetatakse kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, vara lõpliku eemaldamiseni kasutusest. Igal bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ning lõppväärtuse põhjendatust.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamise korral või olukorras, kus vara kasutamisest või müügist ei eeldata enam majanduslikku kasu. Kasum või kahjum, mis on tekkinud materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest, kajastatakse kasumiaruandes muude äritulude või muude ärikulude real.

Varade väärtuse langus

Piiramata kasutuseaga materiaalse põhivara nt maa ning amortiseeritavate varade puhul hinnatakse vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda

bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (cash generating unit).

Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse järgmisel bilansikuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kulu vähendamisena.

Rendid

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rentnik

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustise jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna.

Ettevõtte kui rendileandja

Kapitalirendi alusel väljarenditud vara kajastatakse bilansis nõudena kapitalirenti tehtud netoinvesteeringu summas (võrdub saadaolevate rendimaksete nüüdisväärtusega, pluss renditava vara garanteerimata jääkväärtus rendiperioodi lõpuks). Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tulususe määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes sama. Rendilepingute sõlmimisega kaasnevad esmased otsekulutused (komisjonitasud ja notaritasud), mis jäävad rendileandja kanda, võetakse arvesse rendi sisemise intressimäära ja kapitalirendinõude arvestusel ning kajastatakse tulu vähendusena rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendi tingimustel väljarenditud vara kajastatakse bilansis tavakorras, analoogselt muule ettevõtte bilansis kajastatavale varale. Väljarenditavat vara amortiseeritakse lähtudes ettevõttes sama tüüpi varade osas rakendatavatest amortiseerimispõhimõtetest. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tuluna.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksamise kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustisi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustisi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Arvelduskrediiti kajastatakse bilansis pikaajaliste laenukohustiste koosseisus.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on avaldunud enne bilansikuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa ei ole kindlad. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale.

Juhul kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Garantiieraldis

Ettevõtte annab enda poolt müüdnud toodetele garantii. Ettevõtte bilansis on moodustatud eraldis summas, mis on vajalik bilansipäevaks müüdnud toodetega seotud garantiikohustise rahuldamiseks. Eraldise hindamisel on lähtutud eelmiste aastate kogemusest.

Muud võimalikud või eksisteerivad kohustised, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest.

Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsia- või osakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtudes valmidusastme meetodist.

Hooldustasud

Juhul, kui hooldus seisneb ühekordses suuremas toimingus, kajastatakse tulu antud toimingu teostamise järel. Juhul, kui hooldust tehakse teatud pikema ajaperioodi jooksul, kajastatakse hooldustasud tuluna lineaarselt lepingus ettenähtud hooldusperioodi jooksul/valmidusastme meetodil.

Intressitulu

Intressitulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurust on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intressitulu kajastatakse kasutades vara sisemisest intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellistel juhtudel arvestatakse intressitulu kassapõhiselt.

Maksustamine

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt. Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustisena ja kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustis tekib dividendide väljamaksele järgneva kuu 10. kuupäeval.

Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtetel erinevusi vara maksuarvestuslike ja bilansiliste jääkväärtuste vahel ning sellest tulenevalt ka edasilükkunud tulumaksunõudeid ega -kohustisi. Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustist, mis tekiks jaotamata kasumist dividendide väljamaksmisel. Maksimaalne tulumaksukohustis, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendidena väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	1 383 563	1 383 563	
Ostjatelt laekumata arved	1 475 111	1 475 111	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-91 548	-91 548	
Nõuded seotud osapoolte vastu	50 282	50 282	19
Ettemaksed	130 866	130 866	
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 564 711	1 564 711	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	730 971	730 971	
Ostjatelt laekumata arved	801 506	801 506	
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-70 535	-70 535	
Nõuded seotud osapoolte vastu	129 791	129 791	19
Ettemaksed	105 151	105 151	
Kokku nõuded ja ettemaksed	965 913	965 913	

Ebatõenäoliselt laekuvate arvete reservi on suurendatud 21 013 EUR võrra (2022: 8 983 EUR)
 Lootusetuid nõudeid ei ole 2023. a maha kantud (2022: 13 167 EUR).

Lisa 3 Varud

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Ettemaksed varude eest	0	9 628
Uued ja kasutatud masinad	30 660 247	16 131 900
Varuosad	1 940 619	1 857 820
Kokku varud	32 600 866	17 999 348

Seoses varude realiseerimismaksumuse langemisega alla soetusmaksumuse ja vastavalt kehtestatud aegumistel põhinevatele allahindluspõhimõtetele on varusid alla hinnatud 376 536 eurot (2022: allahindluste vähendamine 235 496 eurot).

Seoses masinate lühiajalise väljarentimisega kasutusrendi tingimustel on teostatud renditavate masinate raamatupidamisliku väärtuse vähendamist 123 097 euro väärtuses (2022: 220 236 eurot).

Laoinventuuri tulemusena kanti 2023. aastal tuludesse kaupu 13 483 euro väärtuses (2022: kuluks 4 599 eurot).

vt lisa 14.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
	Maksuvõlg	Maksuvõlg
Käibemaks	482 632	487 627
Üksikisiku tulumaks	97 898	97 367
Erisoodustuse tulumaks	11 818	4 149
Sotsiaalmaks	217 064	261 415
Kohustuslik kogumispension	6 056	6 273
Töötuskindlustusmaksed	11 832	11 872
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	827 300	868 703

Lisainformatsioon lisas 9.

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

									Kokku
	Maa	Ehitised				Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	Ettemaksed	
			Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud masinad ja seadmed				
31.12.2021									
Soetusmaksumus	117 693	2 101 120	0	128 036	581 936	709 972	220 667	2 820	3 152 272
Akumuleeritud kulum	0	-931 313	0	-128 036	-472 444	-600 480	-178 246	0	-1 710 039
Jääkmaksumus	117 693	1 169 807	0	0	109 492	109 492	42 421	2 820	1 442 233
Ostud ja parendused	0	63 336	0	2 665	94 910	97 575	23 557	28 832	213 300
Amortisatsioonikulu	0	-20 062	0	-534	-46 850	-47 384	-14 760	0	-82 206
Müügid (jääkmaksumuses)	0	0	0	0	-26	-26	-468	0	-494
31.12.2022									
Soetusmaksumus	117 693	2 164 456	0	130 700	575 608	706 308	203 490	31 652	3 223 599
Akumuleeritud kulum	0	-951 375	0	-128 569	-418 082	-546 651	-152 740	0	-1 650 766
Jääkmaksumus	117 693	1 213 081	0	2 131	157 526	159 657	50 750	31 652	1 572 833
Ostud ja parendused	0	52 222	98 863	5 899	132 573	237 335	193 864	298 995	782 416
Amortisatsioonikulu	0	-21 343	-20 865	-872	-50 800	-72 537	-38 138	0	-132 018
Ümberliigitamised	0	0	31 938	0	-31 938	0	0	0	0
Muud muutused	0	0	0	0	-1 714	-1 714	-1 403	0	-3 117
31.12.2023									
Soetusmaksumus	117 693	2 216 679	130 801	136 599	674 529	941 929	395 952	330 647	4 002 900
Akumuleeritud kulum	0	-972 719	-20 865	-129 441	-468 882	-619 188	-190 879	0	-1 782 786
Jääkmaksumus	117 693	1 243 960	109 936	7 158	205 647	322 741	205 073	330 647	2 220 114

2023. aastal põhivara müüki ei toimunud (2022 aastal müüdi põhivara müügihinna 6 500 EUR).

Põhivara allahindlusi ei ole aastatel 2023 ja 2022 tehtud.

Lisa 6 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

	Arvutitarkvara	Lõpetamata projektid ja ettemaksed	Kokku
31.12.2021			
Soetusmaksumus	117 523	20 568	138 091
Akumuleeritud kulum	-117 523	0	-117 523
Jääkmaksumus	0	20 568	20 568
Ostud ja parendused	6 582	128 060	134 642
Amortisatsioonikulu	-524	0	-524
31.12.2022			
Soetusmaksumus	124 105	148 628	272 733
Akumuleeritud kulum	-118 047	0	-118 047
Jääkmaksumus	6 058	148 628	154 686
Ostud ja parendused	0	263 321	263 321
Amortisatsioonikulu	-2 194	0	-2 194
31.12.2023			
Soetusmaksumus	124 105	411 949	536 054
Akumuleeritud kulum	-120 241	0	-120 241
Jääkmaksumus	3 864	411 949	415 813

Lisa 7 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rendileandja

	2023	2022
Kasutusrenditulu	247 601	342 176

Kasutusrenditulu sisaldab põllumajandus-, ehitus- ja metsamasinate renditulu.

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022
Kasutusrendikulu	583 449	515 719

Kasutusrendikulu sisaldab autode, põllumajandusmasinate ja hoonete renti.

Pikaajaline hoonete kasutusrendi leping on sõlmitud Linford Eesti AS-ga.
Rendileping on katkestamatu kuni 2025. aastani.

Lisa 8 Laenukohustised

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Alusvaluuta	Lõpptähtaeg	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta			
Lühiajalised laenud							
Laen kontserni ettevõttelt	19 016 995	19 016 995			EUR	31.12.2024	19
Lühiajalised laenud kokku	19 016 995	19 016 995					
Laenukohustised kokku	19 016 995	19 016 995					

Ettevõtte on Danish Agro Finance-lt võetud laenu jääk seisuga 31. detsember 2023 kontsernikonto vahendite kasutamise näol summas 19 016 995 eurot (31.12.2022: 0 eurot).
(lisa 19)

2023. aasta keskmine intressimäär nimetatud laenult oli 1,95 % aastas kasutatud summalt (2022: 1,95%).

Nimetatud laenult on aruandeaastal arvestatud intressikulu 418 316 eurot (2022: 36 310 eurot) ja tasutud intressi 324 939 eurot (2022: 39 679 eurot)(lisa 18).

Lisa 9 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	2 198 963	2 198 963	
Võlad töövõtjatele	376 960	376 960	
Võlad seotud osapooltele	314 451	314 451	18
Maksuvõlad	827 300	827 300	4
Muud võlad	324 135	324 135	
Saadud ettemaksed	210 063	210 063	
Kokku võlad ja ettemaksed	4 251 872	4 251 872	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	5 952 486	5 952 486	
Võlad töövõtjatele	554 296	554 296	
Võlad seotud osapooltele	211 341	211 341	18
Maksuvõlad	868 703	868 703	4
Muud võlad	249 542	249 542	
Saadud ettemaksed	630 700	630 700	
Kokku võlad ja ettemaksed	8 467 068	8 467 068	

Lisa 10 Eraldised

(eurodes)

	31.12.2021	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2022
Garantiieraldis	296 387	306 466	-391 477	211 376
Kokku eraldised	296 387	306 466	-391 477	211 376

	31.12.2022	Moodustamine/korrigeerimine	Kasutamine	31.12.2023
Garantiieraldis	211 376	292 898	-170 634	333 640
Kokku eraldised	211 376	292 898	-170 634	333 640

Baltic Agro Machinery AS annab vastavalt müügilepingutele masinate müügil 1- kuni 3-aastase garantii, mille raames ta on kohustatud tasuta parandama või välja vahetama tootja süül tekkinud kasutamiskõlbmatu kauba. Toetudes eelmistel aastatel müüdud ja tagastatud kaupade kogustele, on moodustatud lühiajaline garantiieraldis summas 251 129 eurot (31.12.2022: 148 749 eurot) ja pikaajaline garantiieraldis summas 82 511 eurot (31.12.2022: 62 627 eurot).

Võimalikud maksurevisjonist tulenevad kohustused:

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

2023 ja 2022 maksurevisjone ei ole toimunud.

Lisa 11 Aktsiakapital

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Aktsiakapital	354 701	354 701
Aktsiate arv (tk)	555	555
Aktsiate nimiväärtus	639	639

2022 ja 2023 aastal ei ole aktsionäridele dividende välja kuulutatud ega makstud.

Ettevõtte jaotamata kasum (arvestades seaduses ette nähtud kohustust kanda 1/20 aruandeaasta puhaskasumist kohustuslikku reservkapitali) seisuga 31. detsember 2023 moodustas 11 757 795 eurot (2022: 10 520 798 eurot). Dividendidena väljamaksmisel omanikele kaasneb sellega tulumaksukulu 20/80, netodividendina väljamakstavalt summalt.

31.12.2023 bilansipäeva seisuga on eksisteerinud jaotamata kasumist omanikele võimalik dividendidena välja maksta 9 406 236 eurot (31.12.2022: 8 416 638 eurot) ning dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks summas 2 351 559 eurot (31.12.2022: 2 104 160 eurot).

Lisa 12 Müügitulu

(eurodes)

	2023	2022
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	49 101 764	51 164 376
Leedu	482 856	658 746
Soome	358 154	335 692
Läti	270 875	779 844
Poola	202 250	1 668 001
Slovakkia	128 700	0
Rootsi	32 169	278 900
Sloveenia	32 000	0
Saksamaa	19 621	238 731
Holland	5 000	138 000
Rumeenia	0	112 500
Horvaatia	0	135 625
Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku	50 633 389	55 510 415
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike		
Hiina	242 000	549 000
Ukraina	27 728	0
Türgi	0	85 435
Moldova	0	48 000
Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku	269 728	682 435
Kokku müügitulu	50 903 117	56 192 850
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Põllumajandusmasinad ja -seadmed	24 726 411	29 872 352
Varuosad	8 475 253	7 641 298
Ehitus- ja metsamasinad	15 910 856	17 302 424
Masinate ja seadmete hooldus ning remont	1 790 597	1 376 776
Kokku müügitulu	50 903 117	56 192 850

Lisa 13 Muud äritulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Kasum materiaaalsete põhivarade müügist	0	6 409	5
Kasum valuutakursi muutustest	172	64	
Garantii- jm kahjunõuded, viivised	8 800	12 098	
Muud	99 327	4 927	
Kokku muud äritulud	108 299	23 498	

Lisa 14 Kaubad, toore, materjal ja teenused (eurodes)

	2023	2022
Varude allahindlus ja mahakandmine	363 053	-222 532
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	40 935 174	47 030 985
Müügi eesmärgil ostetud teenused	107 401	76 281
Transpordikulud	91 203	138 414
Muud	64 067	6 460
Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused	41 560 898	47 029 608

Lisainformatsioon lisas 3.

Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2023	2022
Mitmesugused bürookulud	553 180	444 048
Lähetuskulud	144 178	104 246
Koolituskulud	95 489	97 682
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	21 013	22 106
Turustuskulud	287 021	340 631
IT kulud	317 888	242 877
Kinnisvarakulud	627 030	641 757
Autokulud	616 174	565 224
Kindlustuskulud	84 225	59 264
Kokku mitmesugused tegevuskulud	2 746 198	2 517 835

Lisa 16 Tööjõukulud (eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	3 591 303	3 284 189
Sotsiaalmaksud	1 230 630	1 121 584
Kokku tööjõukulud	4 821 933	4 405 773
Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale	84	76
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	84	76

Lisa 17 Muud ärikulud

(eurodes)

	2023	2022
Kahjum materiaaalsete põhivarade müügist	3 116	403
Trahvid, viivised ja hüvitised	0	9
Muud	95 167	12 995
Kokku muud ärikulud	98 283	13 407

Lisa 18 Muud finantstulud ja -kulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Intressitulud	40 835	51 534	
Intressikulud	-423 175	-36 639	
Muud finantskulud	-30 554	-27 644	
Kokku muud finantstulud ja -kulud	-412 894	-12 749	8

Lisa 19 Seotud osapooled

(eurodes)

Aruandekohustuslase emaettevõtja nimetus	DAVA Agravis Machinery Holding A/S
Riik, kus aruandekohustuslase emaettevõtja on registreeritud	Taani
Kontserni nimetus, millesse kuulub emaettevõtja	Danish Agro
Riik, kus kontserni emaettevõtja on registreeritud	Taani

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Nõuded ja ettemaksed			
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	50 282	129 791	
Kokku nõuded ja ettemaksed	50 282	129 791	2
Laenukohustised			
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	19 016 995	0	
Kokku laenukohustised	19 016 995	0	8
Võlad ja ettemaksed			
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	214 458	209 583	
Kokku võlad ja ettemaksed	214 458	209 583	9

LAENUKOHUSTISED	31.12.2021	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	31.12.2022	Perioodi arvestatud intress	Lisa nr
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	1 231 355	5 207 384	6 438 739	0	36 310	8
Kokku laenukohustised	1 231 355	5 207 384	6 438 739	0	36 310	

LAENUKOHUSTISED	31.12.2022	Saadud laenud	Saadud laenude tagasimaksed	31.12.2023	Perioodi arvestatud intress	Lisa nr
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	0	23 066 255	4 049 260	19 016 995	418 316	8
Kokku laenukohustised	0	23 066 255	4 049 260	19 016 995	418 316	

MÜÜDUD	2023		2022	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	683 859	121 210	985 564	32 563
Kokku müüdid	683 859	121 210	985 564	32 563

OSTETUD	2023		2022	
	Kaubad	Teenused	Kaubad	Teenused
Emaettevõtja	0	163 340	0	73 750
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad	3 217 373	652 234	2 941 856	428 719
Kokku ostetud	3 217 373	815 574	2 941 856	502 469

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	191 543	194 787

Baltic Agro Machinery AS aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikke (emaettevõtte ning emaettevõtet kontrollivad või selle üle olulist mõju omavad isikud);
- teisi samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid (s.h emaettevõtte teised tütaretevõtted);
- tegev- ja kõrgemat juhtkonda;
- eespool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Seotud osapoolte vastu olevate nõuete osas ei ole 2023. a nii nagu ka 2022. a moodustatud allahindlusi.

Juhatuse liikmetele lahkumishüvitist ei maksta.

vt lisad 2, 8, 9.

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 25.06.2024

Baltic Agro Machinery AS (registrikood: 10702447) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ANNE OJA-ARU	Juhatuse liige	25.06.2024
MAREK TAMM	Juhatuse liige	25.06.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitamata

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Baltic Agro Machinery AS aktsionärile

Arvamus

Meie arvates kajastab raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt Baltic Agro Machinery AS (Ettevõtte) finantsseisundit seisuga 31. detsember 2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Mida me auditeerisime

Ettevõtte raamatupidamise aastaaruanne sisaldab:

- bilansi seisuga 31. detsember 2023;
- kasumiaruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta;
- omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta; ja
- raamatupidamise aastaaruande lisasid, mis sisaldavad olulisi arvestuspõhimõtteid ja muud selgitavat infot.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (ISA-d). Meie kohustused vastavalt nendele standarditele on täiendavalt kirjeldatud meie aruande osas „Audiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Sõltumatus

Oleme Ettevõttest sõltumatud kooskõlas Rahvusvahelise Arvestuseksptide Eetikakoodeksite Nõukogu (IESBA) poolt välja antud kutseliste arvestuseksptide rahvusvahelise eetikakoodeksiga (sealhulgas rahvusvahelised sõltumatuse standardid) (IESBA koodeks). Oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt IESBA koodeksile.

Muu informatsioon

Juhatus vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet (kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeaudiitori aruannet).

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni, sealhulgas tegevusaruannet.

Raamatupidamise aastaaruande auditeerimise käigus on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon sisaldab olulisi vasturääkivusi raamatupidamise aastaaruandega või meie poolt auditi käigus saadud teadmistega või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Tegevusaruande osas teostasime ka audiitortegevuse seaduses sätestatud protseduurid. Nimetatud protseduuride hulka kuulub kontroll, kas tegevusaruanne on olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega ning on koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Tuginedes auditi käigus tehtud töödele, on meie arvates:

- tegevusaruandes toodud informatsioon olulises osas kooskõlas raamatupidamise aastaaruandega selle aasta osas, mille kohta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud; ja
- tegevusaruanne koostatud raamatupidamise seaduse nõuete kohaselt.

Pidades silmas auditi käigus saadud teadmisi ja arusaamu Ettevõttest ja selle keskkonnast, oleme lisaks kohustatud avaldama, kui oleme tuvastanud olulisi väärkajastamisi tegevusaruandes, millest saime teadlikuks enne käesoleva audiitori aruande kuupäeva. Meil ei ole sellega seoses midagi välja tuua.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhatus vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrollisüsteemi rakendamise eest, nagu juhatus peab vajalikuks, võimaldamaks pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kohustatud hindama Ettevõtte jätkusuutlikkust, avalikustama vajadusel infot tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse printsiipi, välja arvatud juhul, kui juhatus kavatseb Ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub realistlik alternatiiv eelnimetatud tegevustele.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad Ettevõtte finantsaruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeaudiitori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja audiitori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Kuigi põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, ei anna ISA-dega kooskõlas läbiviidud audit garantiid, et oluline väärkajastamine alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad kas üksikult või koos mõjutada kasutajate poolt raamatupidamise aastaaruande alusel tehtavaid majanduslikke otsuseid.

Kooskõlas ISA-dega läbiviidud auditi käigus kasutame me kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi. Samuti me:

- tuvastame ja hindame riske, et raamatupidamise aastaaruandes võib olla olulisi väärkajastamisi tulenevalt pettusest või veast, kavandame ja teostame auditiprotseduuriid vastavalt tuvastatud riskidele ning kogume piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali meie arvamuse avaldamiseks. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada varjatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, väärarvamuste tegemist või sisekontrollisüsteemi eiramist;
- omandame arusaama auditi kontekstis asjakohasest sisekontrollisüsteemist, selleks, et kujundada auditiprotseduuri sobivalt antud olukorrale, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust Ettevõtte sisekontrollisüsteemi tõhususe kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute ja nende kohta avalikustatud info põhjendatust;
- otsustame, kas juhatuse poolt kasutatud tegevuse jätkuvuse printsiip on asjakohane ning kas kogutud auditi tõendusmaterjali põhjal on olulist ebakindlust põhjustavaid sündmusi või tingimusi, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust Ettevõtte jätkusuutlikkuses. Kui me järeldame, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu infore, mis on selle kohta avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes, või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused tuginevad audiitori aruande kuupäevani kogutud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski põhjustada Ettevõtte tegevuse jätkumise lõppemist;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab toimunud tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame infot nendega, kelle ülesandeks on Ettevõtte valitsemine, muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning oluliste auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas auditi käigus tuvastatud oluliste sisekontrollisüsteemi puuduste kohta.

Rando Rand
Vandeaudiitor, litsents nr 617

Heili Ert
Vandeaudiitor, litsents nr 630

AS PricewaterhouseCoopers
Tegevusluba nr 6
Tatari 1, 10116 Tallinn

25. juuni 2024
Tallinn, Eesti

Audiitorite digitaalallkirjad

Baltic Agro Machinery AS (registrikood: 10702447) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
RANDO RAND	Vandeaudiitor	25.06.2024
HEILI ERT	Vandeaudiitor	25.06.2024

Kasumi jaotamise ettepanek
(eurodes)

	31.12.2023
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	10 520 798
Aruandeaasta kasum (kahjum)	1 236 997
Kokku	11 757 795

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Põllumajandusmasinate, -seadmete ja lisaseadmete hulgimüük	46611	29734152	58.41%	Jah
Kaevandus- ja ehitusmasinate hulgimüük	46631	19113004	37.55%	Ei
Masinate ja seadmete remont	33121	1790597	3.52%	Ei
Põllumajandusmasinate ja -seadmete rentimine ja kasutusrent	77311	146462	0.29%	Ei
Ehitusmasinate ja -seadmete rentimine ja kasutusrent	77321	101139	0.20%	Ei
Mujal liigitamata kaupade jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47789	17763	0.03%	Ei